

Um refsimeðferð mála hjá skattrannsóknarstjóra ríkisins

1. Inngangur

Skattrannsóknarstjóri ríkisins hefur tekið saman eftirfarandi upplýsingar um refsimeðferð vegna mála sem rannsökuð hafa verið hjá embættinu. Refsimeðferð er í því fólgin að skattrannsóknarstjóri hlutast til um að þeim einstaklingum og lögaðilum sem taldir eru bera refsíabyrgð vegna brota á skattalögum, sem rannsóknir hafa leitt í ljós, sé gerð refsing lögum samkvæmt.

2. Refsimeðferð

Nær undantekningarlaust sæta mál sem rannsökuð hafa verið hjá skattrannsóknarstjóra refsimeðferð. Í einstaka tilfellum kemur ekki til refsimeðferðar, s.s. ef refsilokaástæður eru fyrir hendi eða ef sakir eru litlar. Refsimeðferð getur verið með þrennu móti; 1) sektarmeðferð hjá skattrannsóknarstjóra, 2) sektarmeðferð hjá yfirskattaneftnd eða 3) opinber refsimeðferð hjá dómstólum eftir rannsókn hjá embætti héraðssaksóknara og útgáfu ákæru. Ákvörðun skattrannsóknarstjóra um hver þessara leiða skuli valin fer fyrst og fremst eftir því hve alvarleg brot er um að ræða. Þau brot sem þykja meiri háttar sæta opinberri meðferð en minna alvarleg mál sæta sektarmeðferð yfirskattaneftndar eða skattrannsóknarstjóra. Skilyrði afgreiðslu máls með sektarmeðferð skattrannsóknarstjóra og með sektarmeðferð yfirskattaneftndar er að sökunautur hlíti slíkri afgreiðslu málsins.

3. Sökunauti gefinn kostur að tjá sig

Áður en skattrannsóknarstjóri tekur ákvörðun um refsimeðferð skal hann, ef þess er kostur, gefa sökunauti tækifæri til að tjá sig um fyrirhugaða ákvörðun. Er það gert bréflaga, jafnan með bréfi því sem fylgir endanlegri skýrslu þar sem tilkynnt er um lok rannsóknar. Í alvarlegustu málunum getur þó komið til þess að ákvörðun sé tekin án þess að sökunaut sé veitt tækifæri til að koma að athugasemdum. Óski sökunautur eftir því að máli hans verði vísað til rannsóknar hjá héraðssaksóknara er skattrannsóknarstjóri bundinn af þeirri ósk.

4. Sektarmeðferð hjá skattrannsóknarstjóra

Ef mál telst að fullu upplýst og brot varðar ekki hærrí sektarfjárhæð en 6 milljónum króna getur skattrannsóknarstjóri boðið sökunauti að ljúka málinu með stjórnvaldssekt. Boðuð sektarfjárhæð er þá tilkynnt sökunauti skriflega. Ef sökunautur óskar eftir að ljúka máli með þessum hætti gengst hann skriflega undir sektargerð hjá skattrann-

sóknarstjóra. Ef sökunautur hafnar sektarboðinu tekur skattrannsóknarstjóri ákvörðun um hvort málið verði fengið yfirskattaneftnd til úrskurðar eða því vísað til rannsóknar héraðssaksóknara. Vararefsing fylgir ekki sektarákvörðunum skattrannsóknarstjóra. Um innheimtu þeirra sekta gilda sömu reglur og um innheimtu viðkomandi skatta.

5. Sektarmeðferð hjá yfirskattaneftnd

Ef skattrannsóknarstjóri tekur þá ákvörðun að vísa máli til sektarmeðferðar hjá yfirskattaneftnd er sökunauti tilkynnt sú ákvörðun skriflega. Þegar sektarkrafa skattrannsóknarstjóra hefur borist yfirskattaneftnd veitir hún sökunauti frest til að koma að andmælum og athugasemdum við kröfugerðina. Að frestinum loknum og að eftir atvikum að teknu tilliti til athugasemda, ef þær hafa borist, kveður yfirskattaneftnd upp úrskurð í sektarmálinu. Kann sökunauti að vera gert að greiða sekt eða þá að synjað er kröfu um sekt. Einnig getur málinu verið vísað frá. Vararefsing fylgir ekki sektarúrskurðum yfirskattaneftndar. Um innheimtu þeirra sekta gilda sömu reglur og um innheimtu viðkomandi skatta. Eins og fyrr segir er afgreiðsla máls af yfirskattaneftnd háð því að sökunautur hlíti henni. Ef sökunautur hafnar afgreiðslu yfirskattaneftndar er málinu vísað til rannsóknar héraðssaksóknara. Hið sama gildir ef máli er vísað frá yfirskattaneftnd vegna þess að ekki næst í sökunaut.

6. Rannsókn héraðssaksóknara og saksókn fyrir dómi

Verði niðurstaða skattrannsóknarstjóra sú að vísa máli sökunauts til rannsóknar héraðssaksóknara vísar skattrannsóknarstjóri málinu til þess embættis með bréfi. Er sökunauti að jafnaði tilkynnt skriflega um þá ákvörðun skattrannsóknarstjóra. Eftir það er forræði málsins alfarið í höndum embættis héraðssaksóknara. Að lokinni rannsókn máls hjá héraðssaksóknara tekur saksóknari embættisins ákvörðun um framhald þess; með útgáfu ákæru ef tilefni þykir til, eða með því að fella málið niður sé það ekki talið líklegt til sakfellis fyrir dómi. Dæmdar refsingar geta verið sektir og þá fangelsi til vara greiðist þær ekki og einnig fangelsisrefsing.

Skattrannsóknarstjóri ríkisins

Borgartúni 7

105 Reykjavík

Sími: 550 8800

www.srs.is

Netfang: srs@srs.is